

สรุปสาระสำคัญบทเรียนจากการเรียนรู้
การจัดการความรู้ภายในองค์กร Knowledge Management
วันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 เวลา 13.00 น.
ณ ห้องประชุม 2 ชั้น 3 เทศบาลตำบลจันจว้า

ผู้เข้าร่วมโครงการ

1	ว่าที่ ร.ต.ธีรภพ ณะศรี	ปลัดเทศบาล
2	นายญาณฤทธิ์ หนสมสุข	รองปลัดเทศบาล
3	น.ส.ฐิติมา ยาสุมุทร	นักวิชาการตรวจสอบภายในปฏิบัติการ
4	นางนิรุชา ชาวคำเขตต์	หัวหน้าสำนักปลัด
5	นางพัชรณัฐ์ ติฐสุธร	หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ
6	นายอนันต์ วุฒิ	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป
7	นายเศรษฐพล วรรณรัตน์	หัวหน้าฝ่ายปกครอง
8	จำเอกปริดา ลาภใหญ่	นิติกรชำนาญการ
9	นางสาวเพ็ญพร เสาร์แดน	นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ
10	นางสาวรัชฎา คำหล้าทราย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
11	นางรัชฎาภรณ์ ยางยืน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
12	นางพิสมัย ดวงแสง	เจ้าพนักงานทะเบียนชำนาญงาน
13	นายโกสินทร์ วงศ์ไฉมข	นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ
14	นางนลินี วงศ์ติปิน	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
15	นายรุ่งโรจน์ ยางยืน	นักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยปฏิบัติการ
16	นางนัฐพร ลาภใหญ่	เจ้าพนักงานประชาสัมพันธ์ปฏิบัติงาน
17	นางสาวนฤมล ร้องบุญลือ	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
18	นางอุไรวรรณ สาทะ	ผู้อำนวยการกองคลัง
19	นางสุกัลญา เอี่ยมเวช	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานคลัง
20	นางสาวทิมพิกา โยสุใจ	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
21	นางธัญญา แก้วรามุข	นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ
22	นางพิชญ์สินี จันทาพูน	นักวิชาการจัดเก็บรายได้ปฏิบัติการ
23	นางสาวชฎานันท์ แก้วโน	นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ
24	นายสมชาย จักรแก้ว	เจ้าพนักงานพัสดุชำนาญงาน

25	นายสมสิน จันทร์จอม	ผู้อำนวยการกองช่าง
26	นายพิทยาฤทธิ์ อรุณทิพย์ไพฑูรย์	หัวหน้าฝ่ายแบบแผนและก่อสร้าง
27	นายนเรศ มาละ	หัวหน้าฝ่ายการโยธา
28	นายกฤตธัช อุทัยศิลป์	วิศวกรโยธาปฏิบัติการ
29	นายศราวุฒิ คิคข้างบน	นายช่างโยธาชำนาญงาน
30	นายศานิต ลาตะดี	นายช่างไฟฟ้าปฏิบัติงาน
31	นางธิดารัตน์ กันธะวงค์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
32	นางรัตนา วงศ์ปัญญา	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขฯ
33	นางสาวภัสสรรัชต์ จี้อาทิตย์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
34	นายนิวัฒน์ อิกำเนิด	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
35	นายวันชัย คำลือ	ผู้อำนวยการกองการศึกษา
36	นายสุเมธ ทุนกาศ	หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม
37	นางสาวอรุณี ชำนาญ	นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ
38	นางสาวกนกวรรณ ธรรมรส	เจ้าหน้าที่ธุรการปฏิบัติงาน
39	นางเกษิณี กันแก้ว	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ

ก้าวแรกของการเรียนรู้.....การทำงานทุกอย่างเปรียบเสมือนการเดินทางที่ต้องมีจุดเริ่มต้น.... มีจุดหมายปลายทาง และเส้นชัยเป็นสิ่งที่ทุกคนอยากไปให้ถึงแต่กว่าจะถึงเส้นชัยนั้น ทุกย่างก้าวของการทำงานหรือการเดินทางต้องมีการควบคุมการที่ชัดเจน...และต้องมีการศึกษาอย่างถ่องแท้ก่อนที่ก้าวเข้าสู่จุดเริ่มต้น... เพราะการเริ่มต้นที่ต้นบ่ามีชัยไปกว่าครึ่ง.....จุดเริ่มต้นของแผนการจัดการความรู้ ของเทศบาลตำบลจันจว้า เรื่อง ระบบการจัดการความรู้ มาจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดตัวชี้วัด ระดับความสำเร็จของการจัดการความรู้ของหน่วยงาน ปี 2554 ขึ้น ซึ่งตัวชี้วัดนี้มุ่งเน้นเฉพาะแผนการจัดการความรู้เป็นหลัก โดยใช้แนวคิดของการพัฒนาองค์กรของ กพร. (PMQA) ในหมวดที่ 4 การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ทั้งนี้หน่วยงานต้องกำหนด “เป้าหมายKM ” หรือ “โจทย์ KM ” ที่หน่วยงานต้องการ (เพื่อแก้ไขปัญหา / พัฒนางานให้ดีขึ้นหรือเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์หน่วยงาน)

หลังจากนั้นจึงกำหนดองค์ความรู้จำเป็นในระดับหน่วยงาน พร้อมอธิบายความเชื่อมโยงกับประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ชื่อตัวชี้วัดตามคำรับรองและเป้าหมายตัวชี้วัด ดังนั้น เทศบาลตำบลจันจว้า จึงต้องกำหนด “โจทย์ KM” ให้ชัดเจนก่อน และพิจารณาว่า ถ้าจะบรรลุโจทย์ KM นั้นต้องใช้ “ องค์ความรู้ ” อะไรบ้าง จึงต้องเรียนรู้ “โจทย์ KM” โดยเริ่มจากการศึกษารายละเอียดตัวชี้วัดของงานการจัดการความรู้ และพยายามหาคำตอบให้ได้ว่า โจทย์ KM คืออะไรกันแน่ ??? กว่าจะได้มาซึ่งคำตอบก็พยายามศึกษาจาก คู่มือการจัดการความรู้ ของเทศบาลตำบลจันจว้า ผวนกับประสบการณ์ที่เคยได้เรียนรู้ KM จาก ดร.ต่อพันธ์ ทันดร ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ซึ่งได้เชิญมาเป็นวิทยากรที่มาให้ความรู้ จึง

พบว่า “โจทย์ KM” ก็คือ “ธง” หรือถ้าทุกคนคุ้นชินกับโมเดลปลาทู ก็คือ หัวปลาทู นั่นเอง โจทย์ KM จะเป็นเสมือน “เป้าหมาย” ที่เราต้องการ ซึ่งจะได้มาจาก **ปัญหาที่ต้องการแก้ไข** อาจมีการทบทวน/ ถอดบทเรียนว่าแผนงาน โครงการที่เรารับผิดชอบในปีที่ผ่านมา อะไรที่เราทำได้ดี(สำเร็จ) อะไรที่ยังทำไม่ได้ดี ตรงไหนที่ควรจะนำมาปรับปรุง และที่ต้องปรับปรุงนี้ “ต้องใช้ความรู้ / ความสามารถอะไร” **สิ่งที่ต้องการพัฒนา** หากงานในความรับผิดชอบของเรา ซึ่งเราทำได้ดีแล้ว (ไม่มีปัญหาอะไร) ให้ตั้งคำถามว่า ถ้าเราจะทำให้ดีกว่านี้ เราต้องปรับปรุงตรงไหนบ้าง ส่วนที่ต้องปรับปรุงนี้ “เราต้องใช้ความรู้ / ความสามารถอะไร” และ**สิ่งที่ทำให้เราบรรลุวิสัยทัศน์หรือบรรลุกลยุทธ์องค์กร** ข้อนี้ก็คล้ายๆกับสองข้อแรก ถ้าเราจะบรรลุวิสัยทัศน์หรือกลยุทธ์ขององค์กร “เราต้องมีความรู้ / ความสามารถในเรื่องอะไรบ้าง ?” ที่สำคัญอย่าลืมว่า !! KM คือเครื่องมือที่จะช่วยให้เราทำงานได้อย่าง “ มีคุณภาพ ” มากขึ้น คือต้องไปทำงานร่วม(บูรณาการ)กับแผนงาน / โครงการที่ทำอยู่นั่นเอง !! เมื่อรวบรวมข้อมูลจากที่ได้ไปศึกษามาแล้วก็นำมาสกัดและตกผลึกได้คำตอบว่า “**โจทย์ KM**” ปี 2560 **เทศบาลตำบลจันจว้าจะต้องมีแผนการจัดการความรู้** การจะได้มาซึ่งแผนการจัดการความรู้ จะต้องคัดเลือกองค์ความรู้ที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนประเด็นยุทธศาสตร์ ของเทศบาลตำบลจันจว้า องค์ความรู้จาก 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ และนำองค์ความรู้ที่ได้รับคัดเลือกมาจัดทำแผนการจัดการความรู้ เมื่อรู้โจทย์ KM แล้ว จึงกำหนด “ องค์ความรู้ที่จำเป็น ” และคัดเลือกองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการผลักดันตามประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน 3 องค์ความรู้ จาก 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ ผลปรากฏว่ามติที่ประชุมได้คัดเลือก 3 องค์ความรู้ ได้แก่ 1. ระบบบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ (ยุทธศาสตร์แผน และประเมิน) 2. ระบบการจัดการความรู้ 3. ระบบการบริหารความสัมพันธ์เครือข่าย มาจัดทำแผนการจัดการความรู้ของเทศบาลตำบลจันจว้า ปี 2560 ซึ่งระบบการจัดการความรู้เป็นองค์ความรู้ที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาคุณภาพระบบบริหารจัดการองค์กรและบุคลากรให้มีขีดสมรรถนะสูงได้มาตรฐานสากล

ก้าวเข้าสู่ความอยากร..... ระบบการจัดการความรู้ เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับคัดเลือกให้นำมาจัดทำแผนการจัดการความรู้ของหน่วยงานในปี 2560 เนื่องจาก เทศบาลตำบลจันจว้า มองว่า “ การจัดการความรู้ ” จะทำให้เป้าหมายของกลุ่ม/งาน ขององค์กร หรือของเครือข่าย สำเร็จ ดังนั้นคนทำงานต้องมีการเรียนรู้/วางแผน/จัดการก่อนการทำงาน ขณะทำงาน และหลังการทำงาน และยึดหลักการจัดการความรู้ว่า “ **วันนี้ต้องดีกว่าเมื่อวาน และวันพรุ่งนี้ต้องดีกว่าวันนี้** ” แผนการจัดการความรู้ เรื่อง ระบบการจัดการความรู้ ประเด็นหลักมุ่งที่จะใช้ เครื่องมือ การจัดการความรู้เชื่อมโยงไปที่การพัฒนาคน พัฒนางาน พัฒนาองค์กร และพัฒนาเครือข่าย และหวังว่าผลลัพธ์ที่ได้ของการจัดการความรู้ คือ “ **ชีวิตและงานดีขึ้น** ” **การจัดการความรู้เกิดขึ้นจากความอยากร** อยากรทำงานให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ เราเคยถามตัวเองหรือยังว่า “เราคิดจะทำทุกอย่างให้ดีที่สุดหรือไม่...เราจะตั้งใจทำงานให้ดีที่สุด” หรือยัง หรือ “ไม่คิด...” ปัญหายิ่งใหญ่ขณะนี้ก็คือเราจะจัดการความรู้อย่างไรให้คนมีความคิด...อยากที่จะพัฒนาชีวิตและพัฒนางานอยู่ตลอดเวลา ซึ่งการจัดการความรู้ เชื่อว่าความรู้มีอยู่ในคนรอบข้าง เพียงแต่เราจะสามารถเปิดใจยอมรับหรือไม่ คนมักจะไม่เปิด

ใจเรียนรู้กับคน รอบข้าง เป็นเพราะมือคติดอกกัน ไม่ชอบหน้ากัน และเครื่องมือการเรียนรู้ อยู่ในตัวของเราเอง นั่นก็คือ ตาหู... ใจ... ปาก... มือจับ... เปิดใจ... ใช้สมองคิด ... การไม่เปิดหู... เปิดตา... เปิดใจ... เปิดหัว... เปิดปาก... เปิดมือ... คือ อุปสรรคของการเรียนรู้ที่สำคัญ การจัดการความรู้ คือ

1. กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน
2. กำหนดขั้นตอนการทำงาน แต่ละขั้นตอนต้องกำหนดความรู้ที่จำเป็น
3. แสวงหาความรู้ ถามผู้รู้ เปิดคู่มือ ดูใน Internet หรือจากวงการเรียนรู้
4. ทดลองใช้ความรู้และประเมินผล

การจัดการความรู้ “ ต้องเริ่มจากตัวเราก่อน ” ดังนั้น คณะทำงานการจัดการความรู้ จึงคิดว่าการจัดการความรู้ในองค์กรเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้องค์ความรู้ที่มีอยู่กระจุกกระจายในตัวบุคคล หรือเอกสารสามารถนำมาพัฒนาให้เป็นระบบได้ ซึ่งขณะนี้ผู้รับผิดชอบแผนการจัดการความรู้ เรื่องระบบการจัดการความรู้ มีความตั้งใจ และความอยากที่จะทำคู่มือ ” การจัดการความรู้ ของเทศบาลตำบลจันจว้า เพื่อให้บุคลากรในเทศบาลฯ นำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานการจัดการความรู้ ในโอกาสต่อไป

ก้าวต่อมาต้องลงมือทำ..... เมื่อรู้ว่าอยากจะทำอะไรแล้ว ผู้รับผิดชอบแผนการจัดการความรู้ เรื่องระบบการจัดการความรู้ จึงร่วมวางแผนปรึกษาหารือกันเพื่อจะทำความอยากนั้นเป็นจริงขึ้นมาได้ หากอยากแต่ไม่ลงมือทำคงไม่สำเร็จแน่.....จริงไหม???? เราลงมือทำแผนการจัดการความรู้เป็นสิ่งแรกโดยใช้แบบฟอร์มของสำนักการจัดการความรู้เป็นแนวทาง ซึ่งเรามีการบูรณาการกระบวนการ KM 7 ขั้นตอน ได้แก่ การบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ สุดท้ายคือ การเรียนรู้ และกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การเตรียมการและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การสื่อสาร กระบวนการและเครื่องมือ การเรียนรู้ การประเมินผล สุดท้าย คือ ชื่นชม/ยกย่อง/ให้รางวัล เข้าด้วยกันในการจัดทำแผนฯ ซึ่งในแผนฯ จะต้องกำหนดรายละเอียดของกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน ระยะเวลา ตัวชี้วัด เป้าหมาย กลุ่มเป้าหมาย ผู้รับผิดชอบ เครื่องมือ/อุปกรณ์ และงบประมาณที่ใช้ กว่าแผนฯจะคลอดก็เหนื่อยเอาการเหมือนกัน แต่ไม่ว่าจะเหนื่อยแค่ไหนเมื่องานเสร็จเราก็หายเหนื่อยไปเพราะหนึ่งแต่งงานนี้ยังคงเป็นแค้นงานที่อยู่ในช่วงระหว่างการเดินทาง...เราคงต้องก้าวกันต่อไป....เพื่อให้ถึงจุดหมายปลายทางที่ตั้งไว้

ก้าวสำคัญต้องบันทึกผลงาน....

ขั้นตอนที่ 1 การบ่งชี้ความรู้

- สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 กรุงเทพฯมีการแต่งตั้งคณะทำงานการจัดการความรู้ ตามคำสั่งที่ 69/2560 ลงวันที่ 26 พฤศจิกายน 2559
- ประชุมคณะทำงาน KM เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2559 ณ ห้องประชุม 2 ชั้น 3 เทศบาลตำบลจันจว้า เพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงานการจัดการความรู้ / จำแนก องค์ความรู้ที่จำเป็นของหน่วยงาน/ กำหนด “ องค์ความรู้ที่จำเป็น ” และคัดเลือกองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการผลักดันตามประเด็นยุทธศาสตร์

จำนวน 3 องค์ความรู้ จาก 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ได้แก่ 1. ระบบบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ (ยุทธศาสตร์ แผน และประเมิน) 2. ระบบการจัดการความรู้ 3. ระบบการบริหารความสัมพันธ์เครือข่าย มาจัดทำแผนการจัดการความรู้ จำนวน 3 แผน และส่งสำนัก KM เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2560 พร้อมสรุปรายงานการประชุมฯ

- ประเมินองค์กรตนเองด้านการจัดการความรู้ของหน่วยงาน ส่งสำนัก KM เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2560

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและแสวงหาความรู้ (แสวงหาความรู้โดยพัฒนาความรู้ให้กลุ่มเป้าหมาย)

- ศึกษาคู่มือการจัดการความรู้ของสำนักจัดการความรู้ กรมควบคุมโรค
- เข้าร่วมประชุมถอดบทเรียน “ ผู้รู้ผู้มีประสบการณ์ด้านการจัดการความรู้ ” ระหว่างวันที่ 17 – 19 พฤศจิกายน 2559 ณ ห้องประชุม 2 ชั้น 3 เทศบาลตำบลจันจว้า และการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การจัดการความรู้เพื่อสนับสนุน 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลจันจว้า” ระหว่างวันที่ 12 – 15 ธันวาคม 2559 ณ ห้องประชุม 2 ชั้น 3 เทศบาลตำบลจันจว้า
- ประเมินความรู้ตามองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติราชการตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีในตัวบุคคล และที่ต้องการเพิ่มเติม
- ประเมินองค์กรตนเอง เรื่อง การจัดการความรู้

ขั้นตอนที่ 3 การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ

- จัดประชุมคณะทำงาน KM เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2560 ณ ห้องประชุม 2 ชั้น 3 เทศบาลตำบลจันจว้า เพื่อติดตามงานตามแผนการจัดการความรู้
- ดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า/การประชุม เพื่อนำมาจัดทำคู่มือการจัดการความรู้ของหน่วยงาน ซึ่งต้องประกอบด้วย ที่มา วัตถุประสงค์ ขอบเขต คำจำกัดความ ความรับผิดชอบ ขั้นตอนการปฏิบัติ เอกสารอ้างอิง และแบบฟอร์มที่ใช้

ขั้นตอนที่ 4 การประมวลผลและกลั่นกรองความรู้

- เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้(การถอดบทเรียน)ให้ข้อคิด/ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคู่มือฯ

ขั้นตอนที่ 5 การเข้าถึงความรู้

- เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ คู่มือการจัดการความรู้ ผ่านทางเว็บไซต์ เทศบาลตำบลจันจว้า / หนังสือเวียน และเวทีการประชุม/สัมมนา

ขั้นตอนที่ 6 การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้

- จัด km ทุกเดือนในคราวการประชุมพนักงานประจำเดือน สำหรับพนักงานเทศบาลที่ไปเข้ารับการอบรม

ขั้นตอนที่ 7 การเรียนรู้

- ประชาสัมพันธ์โดยการลงเว็บไซต์ ให้นำคู่มือการจัดการความรู้ ไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน
- นำข้อมูลที่ใช้งานเสนอไปแก้ไข และปรับปรุงต่อไป

ขั้นตอนที่ 8 การยกย่องชมเชย

- เผยแพร่คู่มือการจัดการความรู้ที่ได้ปรับปรุงแล้ว

ทุกอย่างก้าวย่อมเจอสิ่งกีดขวาง(ปัญหาอุปสรรค).....คนทำงานทุกคนย่อมมีปัญหาอุปสรรคถือเป็นเรื่องปกติ แต่ปัญหามีไว้แก้ไข ปัญหา คือ การเรียนรู้ และทุกปัญหาย่อมมีทางออก การทำงานครั้งนี้ก็เช่นกัน ...มีปัญหาอุปสรรค ดังต่อไปนี้

- 1.ผู้รับผิดชอบแผนการจัดการความรู้มีเวลาว่างไม่ตรงกันทำให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันน้อย
- 2.ผู้รับผิดชอบแผนการจัดการความรู้มีประสบการณ์ไม่มากในการจัดทำคู่มือ
- 3.ความต่อเนื่องของการปฏิบัติงาน KM เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนผู้รับผิดชอบงาน KM จึงต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรในการศึกษางาน KM

เมื่อพบปัญหาที่ต้องหาทางออกให้เจอ?????โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1.สื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผ่านเทคโนโลยี เช่น โทรศัพท์ Internet เป็นต้น
- 2.ศึกษา ค้นคว้า การจัดทำคู่มือจากตำรา Internet ผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำคู่มือการจัดการความรู้
- 3.ประสานงานร่วมกันระหว่างผู้รับผิดชอบงานเดิม กับผู้รับผิดชอบงานใหม่ ใช้การพูดคุย ชักถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ซึ่งผลที่ได้อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจระดับหนึ่งแต่ต้องมีการพัฒนาและยกระดับในก้าวต่อ ๆ ไปอย่างแน่นอน

ก้าวสู่จุดหมายปลายทาง..... เดินทางมาถึงก้าวสุดท้ายที่จะเข้าเส้นชัยแล้ว จึงขอเล่าสู่กันฟังกับสิ่งที่ได้เรียนรู้และบทเรียนที่ได้รับ

1. ได้ความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำคู่มือ “การจัดการความรู้”
2. ได้เป็นส่วนหนึ่งของการตอบโจทย์ KM ของหน่วยงานตามเป้าหมายที่กำหนด
3. ได้แง่คิดหลายอย่าง เช่น “บางสิ่งที่คิดว่ายาก บางครั้งมันก็ไม่ยากอย่างที่เราคิด” “ไม่ลองไม่รู้” “การทำงานเป็นทีมทำให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ เสมอ” “ถ้าไม่เริ่มต้น ก็ไม่มีจุดหมายปลายทาง” การศึกษาต้องใช้ระยะเวลา ขณะศึกษาต้องมีสติ สมาธิ ” “โอกาสไม่มีมาง่าย ๆ เมื่อมีโอกาสต้องรีบไขว่คว้า ”

4. ยิ่งใกล้ KM มากเท่าไร ก็จะรักและเข้าใจ KM มากขึ้นเท่านั้น

5. บุคลากรที่เข้ามาใหม่มีโอกาสได้เรียนรู้ KM มากขึ้น

6. การที่มีผู้นำทางที่ดี ย่อมนำแสงสว่างให้เราได้เสมอ เช่น สำนักจัดการความรู้ เป็นผู้นำให้กับเทศบาลตำบลจันจว้า

ของฝากชิ้นสุดท้าย.....อยากจะบอกผู้อ่านทุกคนว่า การมีสัมพันธ์ทางสังคม พุดคุย เปิดใจ ไม่ยึดถือในความรู้ที่เคยมีมาก่อนจะมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ (ไม่เป็นน้ำเต็มแก้ว) และจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้กับผู้เรียน จะเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การเรียนรู้ไม่มีวันสิ้นสุด และเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เราได้พัฒนาตนเอง พัฒนางองค์กรให้ดีขึ้น...หวังว่าคงมีใครสักคนอยากที่จะเรียนรู้ (การจัดการความรู้) กับพวกเราบ้างหรือไม่...??????และคุณพร้อมที่จะเรียนรู้เป็นคนแรก...หรือคนสุดท้าย...ก็อยู่ที่ตัวคุณเป็นผู้กำหนด

การพัฒนากระบวนการบริการและการจัดการภาครัฐ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน ที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

ปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง ทั้งองค์การภาครัฐและภาคเอกชนได้ให้ความสำคัญ และนำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้กับการบริหารองค์กร ธรรมาภิบาลเกี่ยวข้องกับการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพสู่ประชาชน โดยมุ่งให้เกิดความเป็นอิสระในการบริหารงาน การลดการควบคุม ให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมายสถาบันที่ทำหน้าที่บริหารงานภาครัฐ

นอกจากจะต้องกำหนดบทบาทของตนอย่างชัดเจนแล้ว มีความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบ ต่อแนวทางการใช้อำนาจในการดำเนินงาน ส่วนในองค์การภาคเอกชนก็เช่นเดียวกันที่หันมาให้ความสนใจในเรื่องของบรรษัทภิบาล Corporate good governance

วิธีการและเป้าหมายของการปฏิรูประบบการบริหารของส่วนราชการ

จะใช้ธรรมาภิบาลเป็นเสมือนเครื่องมือในการพัฒนาขีดความสามารถโดยมีการส่งเสริมบทบาทให้เกิดการทำงานที่ปราศจากการคอร์รัปชัน หรือการไม่นำผลประโยชน์ของสาธารณะมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว มีการใช้หลักนิติธรรมในการดำเนินงาน หรือสร้างกรอบในการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับหลักนิติธรรม ลดกฎระเบียบที่มากจนเกินไป ที่เป็นต้นเหตุของการทำงานที่ล่าช้า มีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจนเพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม มีกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใส มีกฎ กติกา มารยาท ในการบริหารงาน

ความหมายของธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมรัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542)

แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างธรรมาภิบาล

การส่งเสริมให้เกิดการสร้างธรรมาภิบาลนั้น มาจากความร่วมมือของทั้งสถาบันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม บทบาทของรัฐที่สำคัญนั้น คือรัฐเป็นผู้มีบทบาทในการวางรากฐาน และรักษากฎระเบียบต่าง ๆ การสร้างธรรมาภิบาลของรัฐนั้นจำเป็นต้องอาศัยระบบการจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ มีภาระรับผิดชอบภายใต้กฎหมาย และนโยบายที่โปร่งใสตรวจสอบได้

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องมีการปฏิรูประบบราชการเพื่อปรับปรุงระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบภายใต้กรอบของกฎหมาย ซึ่งจุดมุ่งหมายในการสร้างธรรมาภิบาลของภาครัฐนั้นจะต้องพยายามปฏิรูปการบริหารจัดการให้ถูกต้องตามหลักเหตุผล และหน้าที่ มีระบบความรับผิดชอบต่อเงินที่มีประสิทธิภาพมาใช้ และให้มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ยกกระดับความชำนาญของภาครัฐให้มีความทันสมัย เป็นต้น

ส่วนบทบาทขององค์กร และบทบาทของประชาสังคมที่มีต่อการสร้างธรรมาภิบาล คือ การรวมตัวกันของสาธารณชนในการต่อต้านการทุจริตและการประพฤติมิชอบ โดยรัฐควรมีการหามาตรการที่จะกระตุ้นให้เกิดการตระหนักถึงการทำความผิดจรรยาบรรณ เป็นต้น

หลักการพื้นฐานของการสร้างธรรมาภิบาล

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ระบุว่าธรรมาภิบาลมีองค์ประกอบ 6 ประการ คือ

1. หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่เลือกปฏิบัติ และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมายและกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรือตามอำนาจของตัวบุคคล

2. หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกัน โดยมีการให้และการรับข้อมูลที่สะดวกเป็นจริง ทันการณ์ ตรงไปตรงมา มีที่มาที่ไปที่ชัดเจนและเท่าเทียมมีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

3. หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ในด้านต่าง ๆ เช่น การแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการร่วมตรวจสอบ และร่วมรับผิดชอบต่อผลของการกระทำนั้น

4. หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ ได้แก่ ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้เป็นการสร้างกลไกให้มีผู้รับผิดชอบ ตระหนักในหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

5.หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

6. หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม สำนึกในหน้าที่ของตนเอง มีความซื่อสัตย์ สุจริต จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย และเคารพในสิทธิของผู้อื่น

การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการและการบริการประชาชน

การบริหารงานในรูปแบบของธรรมาภิบาลนั้นจะเน้นที่การเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง มั่นคง ไม่ ล้มละลาย ไม่เสี่ยงต่อความเสียหาย พนักงานมีความมั่นใจในองค์กรว่าสามารถปฏิบัติงานในองค์กรได้ใน ระยะเวลา การนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารนั้น เพื่อให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจาก สังคม ปัจจุบันการบริหารงานในภาครัฐได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างมากในเรื่องของความโปร่งใส ในการดำเนินงาน ดังนั้นการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในหน่วยงานของรัฐก็เพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือ ศรัทธาว่าปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการทุจริต คอร์รัปชันของหน่วยงานภาครัฐจะลดลง ซึ่งสิ่งที่จำเป็นในการ บริหารงานของหน่วยงานในภาครัฐ ได้แก่

1. การระับผิดชอบตรวจสอบได้
2. ความโปร่งใส
3. การปราบปรามการทุจริตและการประพฤติมิชอบ
4. การสร้างการมีส่วนร่วม
5. การสร้างกรอบทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
6. การตอบสนองที่ทันการ
7. ความเห็นชอบร่วมกัน
8. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล
9. ความเสมอภาคและความเกี่ยวข้อง

1. ความรับผิดชอบตรวจสอบได้

ความรับผิดชอบ คือ บุคคล องค์กร และผู้ที่ทำหน้าที่ในการตัดสินใจ ซึ่งหน้าที่เกี่ยวกับการ บริหารงานภาครัฐ ต้องมีภาระความรับผิดชอบต่อสาธารณะเกี่ยวกับการกระทำ กิจกรรม หรือการตัดสินใจใด ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสาธารณะ ความรับผิดชอบที่กล่าวมา หมายถึง การเปิดเผยข้อมูล การมีความยุติธรรม ปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเสมอภาค และตรวจสอบได้ โปร่งใส และดำเนินการภายใต้กรอบของกฎหมาย

2. ความโปร่งใส

ความโปร่งใส หมายถึง การตัดสินใจและการดำเนินการต่าง ๆ อยู่บนกฎระเบียบชัดเจน การดำเนินงานของรัฐบาลในด้านนโยบายต่าง ๆ นั้น สาธารณะชนสามารถรับทราบ และมีความมั่นใจได้ว่าการดำเนินงานของรัฐนั้นมาจากความตั้งใจในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของนโยบาย

3. การปราบปรามทุจริตและการประพฤติมิชอบ

การที่องค์การภาครัฐใช้อำนาจหน้าที่หรือการแสวงหาผลประโยชน์ในทางส่วนตัว เหล่านี้ถือเป็นการทุจริต และการประพฤติมิชอบทั้งต่อองค์การภาครัฐเองและองค์การในภาคเอกชน การปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานและการทำให้เกิดความโปร่งใส รวมไปถึงการปฏิรูประบบราชการจะเป็นเครื่องมือในการปราบปรามการฉ้อฉล และเสริมสร้างธรรมาภิบาล

4. การสร้างการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้กับประชาชน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจดำเนินนโยบาย มีส่วนร่วมในการควบคุมการปฏิบัติงานของสถาบัน การมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดกระบวนการตรวจสอบ และเรียกร้องในกรณีที่เกิดความสงสัยในกระบวนการทำดำเนินงานของรัฐได้เป็นอย่างดี

5. การมีกฎหมายที่เข้มแข็ง

ธรรมาภิบาลมีพื้นฐานการดำเนินการอยู่บนกรอบของกฎหมายโดยไม่เลือกปฏิบัติ มีการให้ความเสมอภาคเท่าเทียม และเป็นธรรมกับทุกฝ่าย มีกฎหมายที่เข้มแข็ง มีการระบุงการลงโทษที่ชัดเจนและมีผลบังคับใช้ได้จะเป็นสิ่งที่จะช่วยพัฒนาระบบการปกครองเพื่อป้องกันการละเมิด หรือฝ่าฝืน การมีระบบกฎหมายที่ดีจะส่งเสริมการปกครองตามหลักนิติธรรม

6. การตอบสนองที่ทันการ

ธรรมาภิบาล หมายถึง การให้การตอบสนองที่ทันการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในเวลาที่ทันการ

7. ความเห็นชอบร่วมกัน

สังคมที่ประกอบด้วยบุคคลที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันไป ธรรมาภิบาลจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการประสานความต้องการที่แตกต่างให้บนพื้นฐานของประโยชน์ส่วนรวมและขององค์การเป็นหลัก

8. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในหลักธรรมาภิบาลนั้น ต้องการให้มีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และคุ้มค่า

9. ความเสมอภาคและความเกี่ยวข้อง

หลักธรรมาภิบาลจะเน้นให้บุคลากรทุกคนในองค์การรู้สึกมีส่วนร่วมหรือรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งกับองค์การ บุคคลสามารถมีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมหลักที่จะช่วยสร้างความเติบโตให้กับหน่วยงาน

สรุป

การใช้หลักธรรมาภิบาลทำให้องค์กรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานได้ อีกทั้งยังเป็นกลไกในการควบคุมติดตาม และตรวจสอบ โดยมีประชาชน หรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วม

ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่การบริหารองค์การ เพราะการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในองค์การเป็นการสร้างสำนึกที่ดีในการบริหารงาน และการทำงานในองค์การ และจัดระบบที่สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามสำนึกที่ดี ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพไม่สิ้นเปลือง การติดตามการทุจริต ความโปร่งใส โดยคำนึงถึงผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบ เนื่องจากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐนั้นจะเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง

ปิดการดำเนินการจัดการความรู้ภายในองค์กรเทศบาลตำบลจันทวี เวลา 16.30 น.

ลงชื่อ

ผู้จัดบันทึก

(นายโกสินทร์ วงศ์ใจमुख)

นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ

ลงชื่อ ว่าที่ร้อยตรี

ผู้ตรวจทาน

(ธีรภาพ ธนะศรี)

ปลัดเทศบาลตำบลจันทวี

ลงชื่อ

(นายบรรจง ยางยี่น)

นายกเทศมนตรีตำบลจันทวี

